

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz Komisji Europejskiej wskazują, że Polacy piją z mniejszą częstotliwością niż średnia europejska. Polska jest też krajem, gdzie stosunkowo najniższy odsetek dorosłych deklaruje, że pije alkohol codziennie. Wg Eurostatu (dane z 2019 roku) najwięcej mieszkańców pijących codziennie alkohol zanotowano w Portugalii (20,7%). Średnia europejska wynosi 9% dorosłych osób spożywających alkohol codziennie. W Polsce to zaledwie 1,6%.

W ostatniej edycji międzynarodowego projektu ESRA (Badanie opinii społecznej w różnych krajach świata), w której uczestniczył Instytut Transportu Samochodowego, badaniu przy pomocy jednolitego kwestionariusza poddanych zostało 35 000 osób z 32 krajów. Wśród pytań znajdowały się również te dotyczące alkoholu. W Europie odsetek kierowców samochodów, którzy zgłaszają prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu, znacznie się różni i waha się on od 5% na Węgrzech do 34% w Portugalii. Na pytanie: Czy prowadziłeś pojazd pod wpływem alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni, 6,8% Polaków odpowiedziało twierdząco, gdy średnia w UE wyniosła 20,6%. Największy odsetek osób deklarujących jazdę pod wpływem alkoholu zanotowano w Portugalii (34%), Szwajcarii (34%) i Belgii (33%). Jeśli chodzi o płeć to mężczyźni dwa razy częściej przyznawali się do prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu. W kwestii wieku, to młodzi kierowcy (18-24 lata) najczęściej deklarowali prowadzenie pojazdu po wypiciu alkoholu. Na pytanie: Czy akceptujesz prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu 2,1% Polaków odpowiedziało twierdząco i jest to wynik na poziomie średniej europejskiej.

– ITS jest wśród krajów inicjatorów projektu ESRA i uczestniczy w kolejnych edycjach badań. Ostatnie analizy odbyły się w 2018 roku, a teraz trwa kolejny cykl. Dane wskazują, że 46% polskich kierowców deklaruje, że zostało skontrolowanych na obecność alkoholu przynajmniej 1 raz w ciągu roku, gdy średnia europejska wyniosła zaledwie 18%. Warto przypomnieć, że 2018 i 2019 to lata, w których roczne liczby kontroli trzeźwości były najwyższe i wynosiły ponad 16,5 miliona kontroli. Podobnie jest w kwestii prawdopodobieństwa zatrzymania do kontroli trzeźwości na drodze - 53% polskich kierowców uważa, że mogą zostać w każdej chwili zatrzymani do kontroli i jest to najwyższy wynik w UE, gdzie średnia wśród badanych krajów wyniosła 22,5% – mówi prof. Marcin Ślęzak, dyrektor Instytutu Transportu Samochodowego.

Statystyki europejskie

Instytut Transportu Samochodowego jest także członkiem europejskiego konsorcjum, które realizowało międzynarodowy projekt Baseline. Jego celem było zbadanie wskaźników efektywności bezpieczeństwa ruchu drogowego KPI w krajach UE w celu szacowania jego poziomu i zachodzących zmian w kolejnej dekadzie działań na rzecz poprawy brd. W latach 2020-2022 w 15 krajach europejskich wyznaczono pięć głównych wskaźników, a wśród nich ten, dotyczący efektywności w zakresie alkoholu.

W 8 krajach dane potrzebne do wyznaczenia tego wskaźnika były zbierane w ramach losowych kontroli drogowych prowadzonych przez policję. Pomiar prowadzono w dni robocze i w weekendy, podczas dnia i w nocy, na autostradach, drogach w obszarach zabudowanych i poza obszarami zabudowanymi. W Polsce badania przeprowadzono na terenie całego kraju w 16 województwach, łącznie w 64 losowo dobranych lokalizacjach na obszarach zabudowanych i poza nimi.

– Polska plasuje się na drugim miejscu (za Łotwą) z wynikiem 99,7% kierowców trzeźwych - 0,3% kierowców w ruchu było pod wpływem alkoholu. Na kolejnych miejscach jest: Portugalia 99,2%, Grecja 98,8%, Belgia 98,4%, Hiszpania 97,6% i Luksemburg 97,3%. Jeżeli porównamy dane dotyczące ilości

spożywanego alkoholu, to widać, że nie przekłada się to na ruch drogowy, ponieważ świadomość społeczna co do zagrożeń związanych z alkoholem w ruchu drogowym jest duża (wg badań ESRA mniej niż 2% badanych akceptuje prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu) – mówi Maria Dąbrowska-Loranc, kierownik Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego ITS.

Wypadki drogowe z udziałem alkoholu w Polsce

Skoro w ruchu drogowym jest stosunkowo niewielka liczba kierowców (0,3%) prowadzących pod wpływem alkoholu, to jak bardzo rośnie zagrożenie powodowane przez tych kierowców, skoro aż 11% wypadków zdarza się z ich udziałem?

Jak wynika z danych za 2022 rok pod wpływem alkoholu byli uczestnicy 10,5% ogółu wypadków, w wypadkach tych zginęło aż 14% ogółu ofiar śmiertelnych i 11% rannych.

Wypadki z udziałem alkoholu są poważniejsze w skutkach – ciężkość tych wypadków to 13 ofiar śmiertelnych na 100 wypadków przy 10 ofiarach śmiertelnych na 100 wypadków dla ogółu wypadków.

Pijani kierujący sprawcy wypadków to:

- 65% kierowcy samochodów osobowych,
- 11% rowerzyści,
- 12% motocykl, motorower,
- 4% hulajnoga, 4% kierowcy samochodów ciężarowych, 1% kierowcy autobusów
- Ponad 40% wypadków z udziałem pijanych sprawców zdarza się w weekend.

Osoby będące pod działaniem alkoholu najczęściej uczestniczyły w zdarzeniach drogowych w ostatnich dniach tygodnia: soboty (19,0%) i niedziele (17,9%).

W trakcie doby kulminacyjny jest przedział pomiędzy 16.00 a 22.00. W 2022 roku w godzinach tych osoby pod działaniem alkoholu uczestniczyły w 1025 wypadkach, co stanowi 45,6% wszystkich wypadków z ich udziałem.

Najwięcej wypadków kierujący będący pod działaniem alkoholu spowodowali na skutek niedostosowania prędkości do warunków ruchu, nieustąpienia pierwszeństwa przejazdu, niezachowania bezpiecznej odległości.

– Analizując strukturę wiekową sprawców kierujących będących pod działaniem alkoholu, najwięcej wypadków powodują osoby z grupy 25-39 lat. Najwięcej wypadków kierujący będący pod działaniem alkoholu powodowali od maja do sierpnia (najwięcej czerwiec i lipiec). W 2022 roku, w porównaniu z 2021 roku, nastąpił wzrost liczby ujawnionych kierujących pojazdami pod działaniem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości) o 2575 osób, zwiększyła się też liczba kontroli trzeźwości o 4181250 – dodaje prof. Marcin Ślęzak.

Piesi pod wpływem alkoholu

Piesi, będący pod działaniem alkoholu, spowodowali 299 wypadków. W ich wyniku śmierć poniosły 43 osoby, a 261 zostało rannych. W porównaniu do roku 2021 nastąpił wzrost liczby wypadków

spowodowanych przez tę grupę uczestników ruchu o 4 (+1,4%).

– Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych będących pod działaniem alkoholu to: nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem – 160 wypadków, (tj. 53,5% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych będących po alkoholu). Piesi będący pod działaniem alkoholu, najczęściej powodowali wypadki w okresie jesienno-zimowym, co pokrywa się z ogólną tendencją wypadków powodowanych przez tę grupę. Najwięcej wypadków było w styczniu (16,4%) oraz w lutym (13,0%). Najwięcej osób zginęło w styczniu i sierpniu po (16,3%) oraz w lutym (14,0%) – tłumaczy Maria Dąbrowska-Loranc z ITS.

Źródło: IP